

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних та прикладних наук
Кафедра іноземної філології та бізнес-комунікацій**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
Ярослав ШТАНЬКО
2025 р.

**СУЧАСНЕ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В11 Філологія (спеціалізація: В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська)
Освітня програма	«Англійська мова в міжнародній комунікації»
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	англійська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

асистент кафедри
іноземної філології та
бізнес-комунікацій

Тетяна МАРШАЛ

доцент кафедри іноземної філології
та бізнес-комунікацій,
кандидат філологічних наук, доцент

Ірина МІСЯГІНА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри іноземної філології та бізнес-комунікацій,
протокол №1 від 28.08. 2025 р.
Завідувач кафедри

Василь БОЙЧУК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Юрій КОВБАСКО

СХВАЛЕНО:

на засіданні науково-методичної ради, протокол №1 від 29 серпня 2025 р.

Контактний телефон викладача	0959013770
e-mail	tetiana.marschal@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра іноземної філології та бізнес-комунікацій, ауд. 202
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/
Сторінка курсу в СДО	Курс: Сучасне перекладознавство 5к

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна “Сучасне перекладознавство” серед профільних дисциплін навчального плану посідає надзвичайно важливе місце, оскільки через систему лекційних і семінарських занять має забезпечити студентам знання, які дають змогу користуватися мовою як засобом спілкування в тому готовому вигляді, в якому вона входить у схему особистісних і соціальних стосунків.

“Сучасне перекладознавство” як лінгвістична дисципліна у галузі філологічної освіти широко впроваджується в навчальний процес спеціалізованих вищих навчальних закладів України. Це наукова дисципліна, що вивчає процес перекладу та результати перекладацької діяльності, логічно обґрунтовану модель двомовної комунікації; теоретичну частину лінгвістики перекладу.

Головне завдання “Сучасного перекладознавства” полягає в тому, щоб встановити належні методи перекладу для якомога більшої кількості типів або підтипів текстів, аби створити основу для формулювання принципів, правил і порад, необхідних перекладачу, визначити природу й умови досягнення перекладацької еквівалентності. Усі положення перекладу ґрунтуються на практиці та обов’язково супроводжуються прикладами з оригіналів та їх перекладів.

Метою курсу “Сучасне перекладознавство” є засвоєння основних теоретичних положень сучасної теорії перекладу та формування наукового підходу до планування та здійснення перекладацької діяльності, а також ознайомлення студентів із загальнотеоретичними й методологічними питаннями перекладу, засобами правильного (адекватного) перекладу різних мовних одиниць і явищ англійської мови українською і навпаки, лексико-граматичними, семантичними, а також стильовими аспектами перекладу.

Моделювання комунікації з використанням двох мов, накопичені про неї знання складають об’єкт дисципліни «Сучасне перекладознавство».

Цілями дисципліни «Сучасне перекладознавство» є:

1) узагальнити основні положення теорії перекладу як теоретичної дисципліни і визначити її місце у сучасній лінгвістиці;

2) визначити лінгвістичну природу теорії перекладу та засобів сучасної теорії перекладу, принципи їх системної організації, а також важливість їх урахування при перекладі;

3) виокремити основні положення та визначити підходи до різних видів перекладу;

4) ознайомити студентів з основними моделями та закономірностями процесу перекладу;

5) забезпечити глибоке засвоєння видів і типів перекладу та їх використання для правильного (адекватного) відтворення значень комунікативних одиниць мовою перекладу (МП);

6) ознайомити студентів з поглядами найвидатніших перекладознавців на поняття і термін «переклад» та «перекладач».

Будучи лінгвістичною дисципліною, “Сучасне перекладознавство” широко використовує дані і методи дослідження інших розділів мовознавства: граматики, лексикології, семантики, стилістики, соціолінгвістики, психолінгвістики та ін.

Результати навчання:

Загальні

- здатність здійснювати перекладацьку комунікацію на засадах комунікативного підходу, ефективно пояснювати і презентувати навчальний матеріал, взаємодіяти у мовному середовищі;

- здатність виявляти автономність і відповідальність у комунікативних ситуаціях професійного характеру.

Фахові

- здатність розрізняти види перекладу та їх особливості;
 - володіння всіма видами перекладацьких трансформацій;
 - здатність керувати перекладацьким процесом відповідно до його етапів;
 - здатність розрізняти типи перекладацького матеріалу і обирати відповідні стратегії перекладу;

- здатність здійснювати порівняльний аналіз основних випадків розходження між граматичними (морфологічними та синтаксичними) нормами англійської та української мов;

- здатність здійснювати граматичні трансформації з метою забезпечення адекватності перекладу з англійської на українську мову та з української на англійську;

- здатність самостійно глибоко аналізувати текст оригіналу, знаходити в ньому проблемні, з огляду на переклад, одиниці, здійснювати зіставний аналіз першотвору і перекладу;

- здатність оцінювати стилістичний баланс двох текстів, а також порівнювати переваги і недоліки у двох різних перекладах одного і того ж фрагмента;

- здатність вільно користуватися спеціальною термінологією у галузі перекладознавчих досліджень;
- здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання теоретичної літератури з тем курсу.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Сучасне перекладознавство» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Англійська мова в міжнародній комунікації», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» 01 вересня 2025 року.).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціальні, особистісні та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.	ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби

	мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.	ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
СК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.	ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.	ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.	ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

СК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.	ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.	ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.
СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.	
СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.	
СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	перший (1) - магістратура		
Семестр	перший (2)		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	6

	семінари, практичні	28 (в годинах)	2
	лабораторні	-	-
Самостійна робота		24 (в годинах)	84
Форма підсумкового контролю	Екзамен (1 семестр)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Вступ до перекладознавства	Усний переклад
Теорія перекладу	Синхронний переклад
Письмовий переклад	Послідовний переклад
Практика перекладу	
Художній переклад	
Військовий переклад	
Переклад юридичної літератури	
Переклад громадсько-політичної літератури	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Хто такий перекладач: пасивна тінь, активний учасник бесіди чи уважний спостерігач?

Тема 2. Перекладацькі стратегії та тактика: протоколи, принципи, професіоналізм.

Тема 3. Філологія та переклад у контексті амбівалентності.

Тема 4. Особливі види перекладу: соціальний, реферативний, “з листка”, гумористичний, медійний, проміжний (із затримкою), дублювання, нашіптування, аудіовізуальний, діалектний, комерційний, сурдопереклад.

Тема 5. Скоропис та принципи нотування.

Тема 6. Методи досягнення точності під час усного перекладу.

Тема 7. Цензура в перекладі.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни “Сучасне
перекладознавство”

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на заняттях	24	20
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	24	20
Підготовка до поточного контролю	24	20
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	24	20

ПОЛІТИКА КУРСУ

Під час вивчення курсу студент повинен дотримуватись академічної доброчесності (див. [Положення про академічну доброчесність](#)).

Під час навчання студент повинен дотримуватись Кодексу корпоративної етики: прагнути до створення в університеті сприятливого етично-психологічного клімату та, дотримуватись духу університетського співтовариства, у своїй професійній, навчальній і громадській діяльності, що базується на принципах чесності, ввічливості, толерантності, добросовісності, відповідальності, шанобливості та справедливості.

Дистанційне навчання за потреби відбуватиметься на основі навчальної платформи Moodle, куди викладач завантажуватиме навчально-методичні матеріали, презентації та завдання для самостійного опрацювання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів.

У разі недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

Підсумкова оцінка в навчальному електронному журналі генерується автоматично.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі культури і мистецтва.

Програмний результат навчання	Методи навчання	Метод оцінювання
--	------------------------	-------------------------

<p>ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p>	<p>пояснювально-ілюстративний метод (розповідь, лекція, навчальна або методична література, словесні, наочні прийоми); репродуктивний метод (виконання практичних завдань, підготовка презентаційних матеріалів у встановленому форматі, застосування прийомів лінгвістичного аналізу, практичні методики); метод проблемного</p>	<p>Поточний контроль (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль). Підсумковий контроль (екзамен у формі комп'ютерного тестування).</p>
<p>ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціальні, особистісні та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p>	<p>викладення (прийом порівняння різних поглядів та підходів до вирішення проблеми, демонстрація способу розв'язання завдання); частково-пошуковий, або евристичний метод (прийом наукового пошуку, активізації мислення, спонукання до пізнання); дослідницький метод (прийом самостійного опрацювання наукової літератури, джерел, прийом спостереження, методи синтезу та аналізу, індукції та дедукції)</p>	
<p>ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.</p>		

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).		
ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену (1 семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі Шкалою оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89

C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 67
FX	35 – 59
F	0 – 34

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі екзамену (1 семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно зі Шкалою оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності: підручник: Вінниця, 2013. 376 с.
2. Дашенко О.І. Основи перекладознавства: навч. посіб. Чернівці, 2008. 312 с.
3. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. посібн. Вінниця, 2004. 240 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу: підручник: Вінниця, 2003. 448 с.

Додаткова

1. Ребрій О.В. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Європейський союз та інші міжнародні політичні, економічні, фінансові та військові організації: навчал. посібн.: Вінниця, 2009. 240 с.
2. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної юридичної літератури. Вінниця, 2017. 279 с.
3. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англomовної економічної літератури. навч. посіб., Вінниця, 2010. 270 с.
4. Черноватий Л.М., Ганічева Т.В. Переклад текстів міжнародних англomовних угод українською мовою. навч. посіб. Вінниця: Нова, 2017. 265 с.
5. Черноватий Л.М., Царьова С.О. Переклад англomовних текстів засобів захисту інтелектуальної власності: патенти, знаки для товарів та послуг: навч. посіб. Вінниця, 2011. 304 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Тлумачний словник та тезаурус [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.merriam-webster.com>
2. Словник сучасної англійської мови видавництва Longman [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ldoceonline.com>
3. The American Heritage Dictionary of the English Language [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ahdictionary.com/>
4. Longman Dictionary of Contemporary English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pearsonlongman.com/ldoce/
5. Macmillan English Grammar In Context [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.macmillanenglish.com/courses/macmillan-english-grammar-in-context/>